

Sezona 2016/2017

Petak, 30. septembar 2016. godine
Zadužbina Ilije M. Kolarca u 20 časova

Za avanturiste

Dirigent: **Hauard Grifits**
Solista: **Fazil Saj**, klavir

Program:

A. Đorđević: *Radost ponovnog susreta*, porudžbina Beogradske filharmonije

Trajanje: oko 20 minuta

Fazil Saj: *Tišina Anadolije*, koncert za klavir i orkestar br. 3

Tišina Anadolije
Upornost
Kadenca
Elegija

Trajanje: oko 20 minuta

N. Rimski-Korsakov: *Šeherezada*

More i Sinbadova barka
Priča kneza Kalendara
Princ i princeza
Festival u Bagdadu

Trajanje: oko 45 minuta

Koncertmajstor: **Miroslav Pavlović**

Radost ponovnog susreta je delo kompozitorke Aleksandre Anje Đorđević, nastalo kao jedna od pet porudžbina Beogradske filharmonije u koncertnoj sezoni 2016/2017. Anja Đorđević je diplomirala kompoziciju na FMU u Beogradu u klasi Vlastimira Trajkovića, a postdiplomske studije u klasi Zorana Erića. Komponovala je muziku za brojne pozorišne i savremene plesne predstave, nekoliko dokumentarnih filmova, kao i za mnoge izložbe i slične multimedijalne projekte. Dobitnik je nagrade *Stevan Mokranjac* 2002. godine za operu *Narcis i Eho*.

O novoj kompoziciji kompozitorka napisala: *Naslov kompozicije Radost ponovnog susreta je jednostavan i direktan sažetak okolnosti i procesa rada na partituri. Naime, posle dela Otmica Evrope iz 1997. godini Anja Đorđević se posvetila drugim žanrovima, pre svega muzičkom pozorištu i scenskoj muzici. Povratak simfonijskoj muzici usledio je nakon poziva Beogradske filharmonije da napiše delo za orkestar. Nova kreativna energija, ali iskustvo i pozitivna emocija spram muzičara orkestra sa kojima je saradivala u svojim drugim projektima učinili su da rad na ovom delu nosi posebnu stvaralačku radost.*

Muzika Fazila Saja donosi autentičan orijentalni prizvuk jer je bazirana na turskom folkloru. Saj, poput Bele Bartoka, koristi folklorne muzičke motive iz narodne muzike svoje zemlje, kao i drugih bliskoistočnih zemalja. To mogu biti folklorne melodije, ritmovi, ili zvuk turskih narodnih instrumenata u orkestarskom sastavu koje upotrebljava na različite načine i oblikuje prema svojoj stvaralačkoj poetici. Drugo uporište njegovog stvaralaštva jeste improvizacija, odnosno rapsodične forme kompozicija koje proizlaze iz oslobođenog, improvizacionog načina mišljenja. Tako njegova dela obiluju nepravilnim ritmovima, sinkopiranjima, poigravanjima sa melodijama narodnih pesama i plesova. Sa druge strane, Saj takođe u svoja dela interpretira i neke savremene muzičke prakse, kao što je prepariranje klavira (nalik na Džona Kejdža) ili upotreba atonalne muzike. Klavirska muzika čini veliki deo stvaralaštva Fazila Saja, i on svoju muziku, kao vrsni virtouz na ovom instrumentu, najčešće i izvodi.

Tišina Anadolije je Sajov treći klavirski koncert. Delo je nastalo 2001. godine kao narudžbina francuskog radija, i naredne godine koncert su premijerno izveli kompozitor kao solista u pratnji Francuskog nacionalnog orkestra. Koncert se sastoji iz četiri stava, koja su programski određena tako da i imenima naslova upućuju slušaoca na atmosferu pojedinačnih stavova, ali i celog dela.

Šeherezada je simfonijska svita ruskog kompozitora Nikolaja Rimskog-Korsakova (1844-1908), člana ruske kompozitorske grupe poznate kao Ruska petorica. Delo je nastalo 1888. godine i čine ga četiri stava čija tematika je bazirana na *Pričama iz 1001 noći*, te je delo zato i dobilo naziv po Šeherezadi koja je, prema predanju, pripovedala te priče.

U ovom delu jako dobro se ogleda orkestarsko majstorstvo Rimskog-Korsakova, jer je u partituri uspeo da spoji i usaglasi svoj kompozicioni stil briljantne orkestracije i šarenolike upotrebe instrumenata sa orijentalističkim zvučnim motivima kojima je delo prožeto i koji upućuju na tematiku koja se muzikom oslikava. *Šeherezada* se smatra najpoznatijim delom Rimskog-Korsakova. Obrade ovog dela činili su mnogi umetnici od vrsnih

baletskih igrača i koreografa, do engleskog benda *Deep Purple*, a pojedine teme su korišćene i u filmovima (*Mala sirena, Majstor i Margarita*).

Prvi stav svite nazvan je *More i Sinbadova barka* čime upućuje na priču o mornaru Sinbadu i njegovim avanturama. U drugom stavu je priču o knezu Kalendaru kompozitor predstavio solistički tretiranim instrumentima - prvenstveno violinom (koja ima ulogu naratora u čitavom delu), a zatim hornom i oboom, koje iznose temu i njene varijacije, uz transparentnu pratnju ostatka orkestra. *Princ i princeza* je naziv trećeg stava svite, jednostavne forme i svedenog zvuka, dok se u završnom, *Festivalu u Bagdadu* ponavljaju i prepliću melodijski motivi iz prethodnih stavova, uz uvođenje i nekoliko novih.

Ana Đorđević*

*U sezoni 2016-17, Beogradska filharmonija pruža priliku odabranim mladim muzikolozima da pisanjem programskih komentara obogate svoju stručnu praksu.